

Kriminal i prestupničko ponašanje u savremenom društvu

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 9 | Nivo: Visoka pedagoška škola

Kriminal i prestupničko ponašanje

Devijantni pojedinci, prestupnici jesu oni koji odbijaju da žive po pravilima koje većina nas poštuje. To su nasilni kriminalci, uživaoci droga ili "otpadnici od društva", koji se ne uklapaju u ono što bi većina nas definisala kao normalne standarde prihvatljivog ponašanja. Pojam prestupničkog ponašanja zapravo nije jednostavno definisan, kao što ni odnos između takvog ponašanja i kriminala nije uvek lako razumeti. Čovekovim društvenim životom upravljaju pravila i norme. Naše aktivnosti postale bi haotične kada se ne bi smo pridržavali pravila koja neke vrste ponašanja, u određenim kontekstima, definišu kao pristojna, za razliku od onih drugih, nepristojnih. Prilikom proučavanja prestupničkog ponašanja, mora se odrediti koja pravila ljudi poštuju a koja krše. Niko ne krši sva pravila, baš kao što se niko ne pridržava svih pravila. Pravila stvaramo baš kao što ih i kršimo. Čak i pojedinci za koje se čini da su izvan pristojnog društva, poštuju pravila grupe kojoj pripadaju. Oni koji se ne pridržavaju neformalnog kodeksa ponašanja mogu biti isključeni iz te zajednice.

Proučavanje kriminala i prestupničkog ponašanja jedna je od najkontraverznijih i najsloženijih oblasti sociologije. Ono nas podučava "da niko od nas nije do kraja normalan kao što bi smo inače voleli da mislimo". Isto tako ono nam pomaže da na ljude čije ponašanje možda izgleda nerazumljivo ili neobično gledamo kao na razumna bića, kad shvatimo zašto se ponašaju na takav način.

Sociologija prestupničkog (devijantnog) ponašanja

Prestupništvo se može definisati kao nepriznavanje datog skupa normi koje prihvata ynatan broj ljudi u nekoj zajednici ili društvu. Nijedno društvo ne može se podeliti na one koji odstupaju od normi i na one koji ih se pridržavaju. Većina ljudi u nekoj situaciji, krši opšte prihvaćena pravila ponašanja. Devijantnost i kriminal nisu sinonimni pojmovi, i ako se u većini slučajeva poklapaju. Pojam devijantnosti mnogo je širi od pojma kriminala, koji se odnosi samo na ono nekonformističko ponašanje kojim se krši zakon. Mnogi oblici devijantnog ponašanja nisu kažnjivi po zakonu. Pojam prestupništva(devijantnosti) može se primeniti ne samo na ponašanje pojedinca već i grupa.

Proučavanjem kriminala i prestupničkog ponašanja bave se dve posebne, ali srodne discipline.

Kriminologija se bavi oblicima ponašanja koji su kažnjivi po krivičnom zakonu. Kriminologe često interesuju metode za merenje zločina, kretanje stopa kriminala, i mere usmerene na smanjivanje kriminala u okvirima društvenih zajednica. Sociologija prestupničkog ponašanja oslanja se na istraživanja u kriminologiji, ali isto tako istražuje i ponašanje koje je izvan domena krivičnog prava. Sociolozi koji proučavaju prestupničko ponašanje pokušavaju da ustanove zašto se izvesni obliciponašanja smatraju devijantnim i kako se pojmovi takvog ponašanja različito primenjuju na ljude unutar društva. Izučavanje devijantnosti, stoga, usmerava pažnju sociologa na društvenu moć, kao i na uticaj društvenih klasa, to jest na podelu na bogate i siromašne.

Ljudi često poštuju društvene norme jer su pod uticajem socializacije, na njih navikli. Sve društvene norme praćene su sankcijama koje promovišu prihvatanje tih normi, odnosno, sprečava njihovo kršenje. Sankcija jeste svaki način reagovanja ljudi na ponašanje nekog pojedinca ili grupe kojim se obezbedjuje poštovanje određenih normi. Sankcije mogu biti pozitivne (nudjenje određenih nagrada za poštovanje normi) ili negativne (kazna za ponašanje kojim se norme krše. Sankcije takodje mogu biti formalne ili neformalne. Formalne sankcije primenjuju posebna tela ili agencije koje obezbeduju da se određen skup normi poštuje. Glavne oblike formalnih sankcija u modernim društvima predstavljaju sudovi i zatvori. Zakon je vrsta formalne sankcije koju država određuje kao pravilo ili princip, a građani te zemlje moraju ga poštovati; zakon se koristi protiv onih koji ta pravila ili principe ne poštuju. Neformalne sankcije jesu manje organizovan i spontan način reagovanja na nepoštovanje normi (negodovanje okoline, društva, zajednice...)

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com